

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1819

2075

C O D I C E S

2076

in missarum officijs deputasse noscatur &c. Injunctum fibi ait Scriptor opus ab eo, cui non possumus denegare, et ita ab Epistola Dom. I. in Adventu: Hora est iam nos de sompno surgere &c. orditur. Extrema sunt: ut sicut dyabolus per prudenciam deceperat ita per prudenciam decipietur.

II. fol. 121. Expositio super apocalipsin magistri Richardi de sancto Victore. Extat in Edit. Opp.

Laus tibi sit christe quoniam liber explicit iste

III. fol. 205. Brevis Historia Vitae Christi e IV. Evangelistis conflata, quae incipit: In principio erat verbum &c. finit: sedetque a dextris patris dei. Marci vlt. Luce vlt. et etiam Cod. Univ. 138. indicata est.

DCCCXLIII.

U. 2228 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 233. f. magnifice nigro, rubroque exaratus, literis initiorum deauratis, picturatisque splendidus, et olim Bibliothecae Episcopatus Neostadiensis, Pontificale est duabus Partibus constans, quarum Prior Titulis XXXIII. Ritus conferendi sacros Ordines, variarum Consecrationum et Benedictionum, et Ordinem majoris Hebdomadis docet, praemitto ab alia manu ordine romane ecclesie quomodo debet pontifex celebrare. Multa hinc inde per margines addita et subpleta sunt pro varia ejusmodi Ritualium ratione et ad calcem legitur: Anno domini M°.

Colon. 1621. P. II. p. 300. 4. Libris VII. sed in editis non ad sunt praefixa Libris Summaria, quae in Codice habentur. Prooe- mii initium est: Accipe itaque fra- ter karissime sententiarum munus &c. Et totius tractationis finis: qui nec loco capit, nec tempore mu- tatur, immensus eternus, qui est deus benedictus in secula seculo- rum. Amen.

CCC°. undecimo. quinto. Idus. Mar- cij. perfectus est liber iste in argen- tina. per heinricum scriptorem di- gum wartenberg. Ecclesiam, five Episcopatum, in cuius usus istud Rituale descriptum fuit, fortasse quis eliciat e nomine. S. Ruphinae, quod in Litaniis fol. 144. p. 2. in- vocatur. Pars altera Praefationes Missales notis musicis illigatas, Missae Canonem pagina adpingen- do Christo cruci adfixo vacua de- stituta, Benedictiones Episcopales, Altaris Consecrationem, Missas varias et Benedictionem Paramen- torum sacerdotalium complectitur, atque hac Parte Literae quibus- dam locis, nescio qua labe, satis evanuere.

DCCCXLIV.

Codex membraneus lat. Sec. H. 3 XV. Folior. 365. f. per duas co- lumnas eleganter exaratus, Iconi- bus IX. sacra Episcoporum munia exhibentibus, plurimisque aliis marginum et literarum picturis ab arti-

2077

L I T U R G I C I .

2078

artifici penicillo, auroque magnificus est *Ceremoniale*, seu *Pontificale Romanum* scriptum in usum cuiusdam Ecclesiae in *Gallia*, cuius Insigne: Claves duae aureae connexae sursum erectae in area caerulea cum lemmate *Donum Dei*, quod Insigne passim repetitur. Dixi in *Gallia*; nam et ratio folia numerandi v. g. IIIIXX. pro LXXX. gallica est, et Umbella fol. 254. Arae impendens caerulea liliis aureis confita, et in *Litanii SS.* fol. 19. p. 2. praeter *Hilarium*, *Martialem*, *Guillermum* &c. invocantur etiam S. *Privatus* et S. *Fredaldus* Episcopi *Mimatenses* seu *Gabalitani*, unde credibile est, Codicem ad hanc Ecclesiam (gall. *Mende*) pertinuisse. Distribuitur ille porro in III. *Partes*. Prima de Sacramentis *Ordinem Baptismi*, *Confirmationis*, faciendi *Psalmistam*, *Clericum*, *Hostiarium* &c. usque ad *Presbyterum* docet et quidem per quinque tempora, videlicet: *Sabbato in Jejunii quatuor temporum post Inuocauit me. Sabbato post Letare iberusalem. In vigilia pasche. In ieunijs quatuor temporum sabbato primo post penthecosten. Sabbato in ieunijs quatuor temporum post exaltacionem sancte crucis. Sequitur de examinacione ordinacione et consecratione episcopi. Ordo romanus ad romanum pontificem ordinandum. De monacho uel alio religioso faciendo. De professione nouiorum, confirmatione et benedictione regularis abbatis et abbatisse, virginum et vidue. Ordo ad benedicendum et coronandum Imper-*

*ratorem, Imperatricem, Regem, Reginam, benedicendum Principem siue Comitem palatinum, et novum Militem. Itaque satis observata serie *Pontificalis* moderni, ut docet collatio. Nihil tamen in hoc de Pontifice Rom. et Imperatore, a quo etiam *Rubricae Nostrae* non raro abludunt. Ita fol. 119. notant, quasdam Ecclesias non facere *Scrutinium serotinum* Episcopi consecrandi, nec Ecclesiam Rom. de eo curare. Item fol. 122. Ecclesiam Rom. propter ordinationes Episcoporum nunquam mutare officium diei; alias vero plures dicere Missam de Spiritu sancto, vel aliam, quae adtextitur. Item fol. 129. p. 2. post traditionem Libri Evangeliorum legitur: *Et mox in quibusdam ecclesijs consecrator aperit librum euangeliorum inter manus consecrati. et videt pronosticum de quo non est curandum. Et plura hujusmodi. Pars Secunda a fol. 181. agit de Benedictionibus, de consecratione Ecclesie, Altaris, etiam portatilis, benedictione cimiterij, reconciliatione ejusdem et Ecclesie, de consecrandis seu benedicendis sacris vasis, vestimentis, crucibus, Imaginibus, baptisteriis, campanis, quae etiam Signa vocantur, ceterisque, quae P. II. novi *Pontificalis* pariter habentur, exceptis benedictionibus Muneris, quod in Ecclesia offertur, Panis ibidem uel festo ascensionis vel pentechostes distribuendi, carnium, casei, laetis et mellis, uvarum, novorum fructuum, cilicij, baculi et pere seu scarpelle (Escar-**

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1819

2079

C O D I C E S

2080

scarfelle) aliarumque rerum, quae in antiquis *Ritualibus* reperiuntur, in dicto tamen *Pontificali* omissae sunt. Pars *Tertia* a fol. 254. inchoat ab *Ordine ferie IIII.* in capite *ieiuniorum*. Sequitur *Ordo in V. feria cene dimini*, *Ordo feria sexta in parasceue, in sabbato sancto*, *Ordo ad benedicendum mensam*, quae tria posteriora in mox memorato *Pontificali* desunt, *Ordo ad concilium seu synodum celebrandum*, fine *Forma tamen Juramenti*, *Ordo suspensionis &c.* tamen absque *Degradationis Forma*. **Fol. 297. p. 2.** *Ordo contra auram leuatam*, id est, contra tempestates. Reliqua hujus Partis etiam in *Pontificali* moderno v. g. *Venet.* 1758. 8. edito habentur. At vero a fol. 307. nobis habetur *Ritus Missae* ab Episcopo dicendae vel audiendae, *Instructio de Laudibus seu Rogationibus*, de *Gloria*, *Credo*, *Benedictione Episcopali*, *Ite Missa est*, de *Coloribus in officio divino*, de *usu baculi pastoralis*, *Sandaliorum*, *Mitrae aurifrisatae* et *simplicis*, et *Pallei Metropolit*. Succedunt *Benedictiones pontificales*, inter quas una *In translacione sancte corone domini*, nempe *Venetiis Parisios* a. 1239. Earum Index, *Ordo ad visitandum infirmum*, et *Ordo se-peliendi clericos romane fraternitatis*, in cuius rubricis inter alia habetur: *De mandato rectoris pater spiritualis veniat in medium. et reddat testimonium pro defuncto. si fuerit vñctus. si confessus et de vita sua testimonium rector querit a*

cuncto clero &c. Atque istud praesente corpore ante sepulturam.

DCCCXLV.

Codex membraneus lat. quem U. 73ª facile quis vetustiorem crederet, Sec. XVI. Folior. 241. fol. max. charactere grandi pulcre perscriptus et coloribus amoenus, quondamque *Jobannis Fabri Praesulnis nostri Pontificale* est, sequentia complexum: *Benedictiones Vestimentorum sacerdotialium*, *Ordinem de confirmandis pueris*, *Clericorum ordinationem* per omnes gradus, *Impositionem primarij lapidis pro ecclesia edificanda*, *Ordinem ad benedicendam ecclesiam*, et *Consecrationem Altaris*, item ad reconciliationem violate Ecclesie, *Ordinem in Cena domini videlicet reconciliationis Poenitentium*, demum *Benedictiones pontificales super populum Maiorum festiuitatum*. In ordinatione Clericorum fol. 21. p. 2. Episcopus Ordinando ita adfatur: *Nos Georgius dei et apostolice sedis gratia Episcopus Viennensis &c.* Vides igitur scriptorem Codicis antiquius aevum mentiri, quod non semel accidit; nam *Georgius hic Labacensis de Zlatkonia*, quod lingua Carniolorum *Equum aureum* sonat, unde a quibusdam etiam *Chrysippus* dictus est, insulas *Viennenses* ab a. primum 1513. ad a. 1522. gessit. Plura de laudabili hoc Viro retuli in *Memorab. Bibl. Garell.* p. 258. et pluribus *Hist. Typogr. Viennens. locis. Fol. 64. p. 2. jub-*